

Ontwikkelgesprek Bouwkunde

21 mei 2026

Aanwezig:

Panel	Opleiding
Voorzitter	Opleidingsmanager
Secretaris	Curriculumcommissie voorzitter
Studentlid	Kernteam-lid Bouwkunde
Panellid	Notulist (onderwijskundige)
Panellid	
Toehoorder	

Inleiding

In het beoordelingskader voor accreditatie in het hoger onderwijs is een ontwikkelgesprek opgenomen. Het doel van het ontwikkelgesprek is dat de opleiding en het panel als peers met elkaar in gesprek gaan over de ambities en het ontwikkelpotentieel van de opleiding. Dit ontwikkelgesprek heeft plaatsgevonden in het kader van de externe visitatie van Bouwkunde.

Casus

Nederland staat voor een aantal grote maatschappelijke opgaven in de gebouwde omgeving. Denk hierbij aan de energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en woningbouwopgave. De opgaven en oplossingen voor de aanpak van deze maatschappelijke opgaven zijn vaak integraler dan op dit moment in de huidige opleidingen wordt aangeboden. Daarnaast is het noodzakelijk dat voldoende mensen in de bouwsector aan het werk gaan.

Om een toekomstbestendig antwoord te hebben, vraagt dit een fundamentele herziening van onze rol en de wijze waarop we onze activiteiten vormgeven. Van oudsher lag de nadruk op de bachelor, maar de maatschappelijke opgaven vragen een andere aanpak. Het gaat om een leven lang leren, nieuwe kennis ontwikkelen en het opleiden van voldoende mensen in de totale bouwkolom. We zien onze rol dan ook breder dan enkel een bacheloropleiding. Juist de combinatie van opleidingen, lectoraten en transfer kunnen elkaar versterken.

Tot op heden lag de focus van de opleiding bij het opleiden van 'brede' professionals. Achterliggend idee was dat afgestudeerde studenten met kennis en vaardigheden paraat van alle facetten van de bouw, breed inzetbaar zouden zijn. De laatste jaren is de hoeveelheid kennis en vaardigheden over de volle breedte enorm toegenomen. Als elke student alles moet leren, dan gaat dat niet lukken in vier jaar. Er is dan veel te weinig tijd beschikbaar in het onderwijs.

Voor het curriculum betekent dit dat de focus verschuift van een 'generieke professional' naar een T-shaped professional (Oskam e.a., 2009). Vertrekkend vanuit een brede basis –die in nauwe samenwerking met het werkveld is vormgegeven– groeien studenten door naar jonge professionals, die over de technische en human skills beschikken die nodig zijn om een bijdrage te kunnen leveren aan het werk binnen de gebouwde omgeving.

In het nieuwe curriculum hebben we met bijvoorbeeld het specialisatiesemester in het tweede leerjaar een belangrijke stap gezet richting de T-shaped professional. Echter, de landelijke vastgestelde Body of Knowledge & Skills van het domein Built Environment vraagt nog steeds van een opleiding om een brede focus op het opleidingsprofiel. Verder zien we dat de ontwikkelingen in de sector ons vragen om keuzes te maken (industrialisatie, logistiek, duurzaamheid, A.I., etc.). Met Bouwtechnische bedrijfskunde hebben we een vorm gevonden waarmee we een passend profiel kunnen bieden voor een specifieke doelgroep, die past bij de wensen van het werkveld.

Ook voor de 'hoofdroute' Bouwkunde willen graag de volgende stap zetten om ook in de toekomst een goede balans te behouden tussen de breedte en de diepte van de inhoud van de opleiding.

Vraag voor het ontwikkelgesprek

Welk advies heeft het panel voor de Saxion-opleiding Bouwkunde t.a.v. de balans tussen de breedte en diepgang van de opleidingsinhoud in relatie tot de veelheid aan ontwikkelingen in de sector?

Adviezen vanuit het panel

Curriculumopbouw leerjaar 1 en leerjaar 2

Tijdens het ontwikkelgesprek is stilgestaan bij de huidige opbouw van de opleiding, evenals bij mogelijke ontwikkelrichtingen voor de toekomst. Daarbij werd door het panel benadrukt dat de opleiding op verschillende onderdelen al een sterke basis heeft neergezet.

Een belangrijk positief punt dat werd benoemd, is de mate van integraliteit binnen het curriculum, met name in de eerste twee studie jaren. Volgens de aanwezigen is deze integraliteit duidelijk zichtbaar en goed uitgewerkt. Het advies daarbij was om hier niet onnodig veel meer aan te veranderen, aangezien de huidige opzet stevig staat en goed aansluit bij de doelstellingen van de opleiding.

In het verlengde hiervan werd benoemd dat de eerste 2 jaar van de opleiding vooral nodig zijn om studenten een brede en stevige basis mee te geven. Specialisaties, profilering en verdieping worden daarom logischer geacht in de latere fase van de opleiding, met name in jaar 3 en 4.

Curriculumopbouw leerjaar 3 en leerjaar 4

Daarnaast is gesproken over de opbouw richting het afstuderen. De opleiding houdt momenteel de volle breedte van het vakgebied vast tot en met het vierde leerjaar. In het gesprek kwam de suggestie naar voren om in het eerste semester van leerjaar 4 het Project Complex Gebouw (PCG) te positioneren. Het tweede semester kan dan meer ruimte bieden voor een zelfstandige en verdiepende afstudeeropdracht, vergelijkbaar met de Proeve van Bekwaamheid. Hierbij werd benadrukt dat studenten dan op niveau 3 zelfstandig kunnen werken aan een inhoudelijk thema of vraagstuk dat aansluit bij hun eigen interesses en ambities. Door studenten in deze fase van hun studie een onderzoek op niveau 3 te laten uitvoeren, ontstaat volgens het panel meer ruimte voor inhoudelijke verdieping en professionele ontwikkeling. Het huidige PCG wordt wel gezien als een waardevol, integraal onderdeel dat behouden moet blijven, maar mogelijk beter gecombineerd kan worden met een meer individueel en verdiepend afstudeertraject daarna.

Ook de inrichting van het PCG kwam aan bod. Daarbij werd het belang en de kracht van het interdisciplinair samenwerken benadrukt dat dit project bevat. Tegelijkertijd werd geopperd om studenten de mogelijkheid te bieden in een specifieke richting te laten afstuderen, zodat zij zich sterker kunnen profileren binnen een eigen expertisegebied.

Bij deze mogelijke ontwikkelrichting werden ook praktische aandachtspunten benoemd. Met name de organiseerbaarheid m.b.t. het docententeam werd als aandachtspunt gezien voor de opleiding. Er werd gewezen op de kans dat bepaalde afstudeer'richtingen' meer gekozen worden dan andere, waardoor een ongelijke verdeling tussen groepen kan ontstaan. Dit vraagt om zorgvuldige organisatie en afstemming binnen de opleiding.

Minoren

Verder zijn de kansen binnen het minorenaanbod besproken. Momenteel biedt de opleiding volgens het panel relatief beperkte keuzemogelijkheden aan. Er werd geadviseerd om minoren nadrukkelijker in te zetten voor zowel verbreding als verdieping. Daarnaast kunnen minoren worden gebruikt om de speerpunten van de opleiding sterker neer te zetten. In dat kader werd ook verwezen naar landelijke ontwikkelingen en kansen binnen het Landelijk Overleg Opleidingen (LOO). Door goed te kijken naar bestaande hiaten binnen het landelijke aanbod van minoren, kan de opleiding zich mogelijk onderscheiden met een eigen profiel of expertisegebied. Ook lectoraten werden hierbij genoemd als belangrijke partners die inhoudelijk kunnen bijdragen aan dergelijke profilering.

Diversiteit in verdieping

Ten slotte werd gesproken over het zogenaamde T-shape-profiel van studenten. Daarbij werd geadviseerd om de brede basis van de opleiding te behouden, maar daarbinnen meerdere inhoudelijk verdiepende "T's" aan te bieden. Door enkele duidelijke profielen te ontwikkelen op basis van maatschappelijke en beroepsmatige behoeften, kan de opleiding studenten meer ruimte geven om eigen keuzes te maken en zich gericht te ontwikkelen binnen hun interesses en talenten.

Ten slotte

Afsluitend werd nog benadrukt dat het goed is hoeveel de opleiding met het werkveld afstemt, maar dat de opleiding niet uitsluitend het werkveld moet volgen in haar keuzes. Als voorbeeld werd gegeven dat bij de competentie *Onderzoeken* het werkveld hier niet altijd expliciet om zal vragen, terwijl dit juist een belangrijke taak en verantwoordelijkheid van een hogeschool is. De opleiding mag hierin volgens het panel nadrukkelijker haar eigen visie en ambitie blijven tonen.